

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5478/2024
05.12.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров, Ирене Вуковић и Зорице Булајић, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача АА, ББ, ВВ и ГГ све из ..., ДД и ЂЂ обе из ..., чији је пуномоћник Иван Раденковић адвокат из ..., против противника предлагача Јавног предузећа „Путеви Србије“ са седиштем у Београду, ради одређивања накнаде за експроприсано земљиште, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Прокупљу Гж 1736/23 од 28.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Прокупљу Гж 1736/23 од 28.11.2023. године, у делу којим је одлучено о накнади за експроприсано земљиште.

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Прокупљу Гж 1736/23 од 28.11.2023. године и решење Основног суда у Куршумлији Р1 223/2022 од 07.07.2023. године у делу којим је одлучено о накнади за експроприсано земљиште, преко првостепеним решењем досуђеног износа и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Решењем Основног суда у Куршумлији Р1 223/2022 од 07.07.2023. године, ставом првим изреке, одређена је накнада за непокретности ранијих сопственика АА са уделом од 1/16, ББ са уделом од 1/16, ВВ са уделом од 4/16, ГГ са уделом од 1/16, ДД са уделом од 8/16 и ЂЂ са уделом од 1/16, које су експроприсане решењем Скупштине општине Куршумлија број 01-465-281 од 17.06.2021. године и обавезан противник предлагача – корисник експропријације да за парцелу .. КО ..., пашњак четврте класе површине 7 ари 63 м², исплати ранијим корисницима – АА износ од 13.352,50 динара, ББ износ од 13.352,50 динара, ВВ износ од 53.410,00 динара, ГГ износ од 13.351,00 динар, ДД износ од 106.820,00 динара и ЂЂ износ од 13.352,50 динара са законском затезном каматом на ове износе од 07.07.2023. године до исплате, и за парцелу .. КО ..., шума пете класе површине 22 ара 96 м² и за дрвни асортиман на означеној парцели и дрвни асортиман на парцели .. КО ... исплати предлагачима – ранијим сопственицима АА износ од 51.383,84 динара, ББ износ од 51.383,84 динара, ВВ износ од 205.535,36 динара, ГГ износ од 51.383,84 динара, ДД износ од 411.070,76 динара и ЂЂ износ од

51.383,84 динара са законском затезном каматом на ове износе од 07.07.2023. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача – корисник експропријације да предлагачима – ранијим сопственицима на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 208.698,50 динара са законском затезном каматом од извршности решења до исплате.

Решењем Вишег суда у Прокупљу Гж 1736/23 од 28.11.2023. године одбијена је као неоснована жалба предлагача – ранијих сопственика и потврђено решење Основног суда у Куршумлији Р1 223/2022 од 07.07.2023. године.

Против правноснажног решења донетог у другом степену предлагачи су, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавили ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија), који се на основу члана 30. став 2. ЗВП сходно примењује у ванпарничном поступку.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија предлагача у овој правној ствари је дозвољена ради уједначавања судске праксе у поступцима одређивања накнаде за земљиште које је, на основу планског акта донетог пре извршене експропријације, постало грађевинско земљиште без промене намене земљишта у катастру непокретности.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП у вези члана 30. став 2. ЗВП, Врховни суд је нашао да је ревизија предлагача основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем бр. 01-465-281 од 17.06.2021. године извршена је експропријација земљишта – парцеле .., пашњак у површини од 7 ари 63 м² и парцеле .., шума у површини од 22 ара 96 м² из листа непокретности .. КО ..., сувласништво предлагача. Означено решење постало је правноснажно 07.07.2021. године. Експропријација земљишта извршена је на предлог противника предлагача, у корист Републике Србије, ради изградње ауто-пута Е-80, деоница Ниш-Мердаре. Пореска управа је проценила вредност експроприсаног земљишта на износ од 152,00 динара по 1 м². Вештачењем је тржишна вредност парцеле .. – пољопривредног земљишта, одређена у износу од 280,00 динара по 1 м², а парцеле .. – шумског земљишта у износу од 290.000,00 динара по 1 м².

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 41. став 2. и 42. Закона о експропријацији одлучио о накнади за експроприсане непокретности. По становишту тог суда, накнада се одређује у висини тржишне вредности пољопривредног, односно шумског земљишта – његовом статусу у време доношења правноснажног решења о експропријацији, а накнада промена намене земљишта нема утицаја на одређивање накнаде. Због тога је првостепени суд и одбио

предлог предлагача да се вештачењем одреди накнада за експроприсано земљиште у висини тржишне вредности грађевинског земљишта.

Другостепени суд је одбио жалбу предлагача и потврдио првостепено решење. И по становишту тог суда, накнада се одређује према статусу и врсти земљишта у време доношења правноснажног решења о његовој експропријацији, због чега нису основани жалбени наводи да је накнаду у овом случају требало одредити у вредности грађевинског земљишта.

По оцени ревизијског суда, основани су наводи ревидента да су нижестепени судови у овој правној ствари погрешно применили материјално право, због чега релевантно чињенично стање није у потпуности и правилно утврђено.

Одредбом члана 42. став 1. Закона о експропријацији прописано је да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу, према тржишној цени таквог земљишта, ако законом није другачије прописано. Према члану 2. став 1. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06... 95/18), пољопривредно земљиште је оно земљиште које се користи за пољопривредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које се може привести намени за пољопривредну производњу. Према члану 3. тог Закона, пољопривредно земљиште које је у складу са посебним законом одређено као грађевинско земљиште, до његовог привођења планираној намени користи се за пољопривредну производњу. Појам шумског земљишта дат је у члану 5. став 5. Закона о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10... 95/18).

Грађевинско земљиште, сходно члану 82. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09) је земљиште које је одређено законом или планским документом за изградњу и коришћење објеката, као и земљиште на којем су изграђени објекти у складу са законом. Одредбом члана 88. тог Закона, поред осталог, прописано је: да када се планским документом промени намена пољопривредног и шумског у грађевинско земљиште, орган надлежан за доношење планског акта је дужан да у року од 15 дана од ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државног премера и катастра достави плански документ који садржи попис катастарских парцела којима је промењена намена или опис границе планског документа са пописом катастарских парцела и одговарајућих графичким приказом (став први); да орган надлежан за послове државног премера и катастра у року од 15 дана по добијању акта из става првог тог члана решењем проводи насталу промену и ставља забележбу о обавези плаћања накнаде за промену намене пољопривредног и шумског земљишта у базу података катастра непокретности за које се издаје лист непокретности (став други); да од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско земљиште, власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту, у складу са тим законом (став девети).

У конкретном случају, предлагачима је експроприсано земљиште – пашњак и шума, ради изградње ауто-пута Е-80, деоница Ниш – Мердаре, у складу са Уредбом о утврђивању просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора

ауто-пута Е-80, деоница Ниш – Мердаре („Службени гласник РС“, бр. 102/17 и 55/19). Ступањем на снагу означеног планског акта, који обухвата и земљиште експрописано предлагачима, то земљиште је постало грађевинско земљиште без обзира што таква промена његове намене, пропустом доносиоца планског акта да поступи по члану 88. став 2. Закона о планирању и изградњи, није проведена у катастру непокретности. Следствено изложеном, експрописано земљиште је по намени било грађевинско земљиште, одређено означеним просторним планом који је донет и ступио је на снагу пре извршене експропријације, због чега предлагачи у односу на то земљиште сагласно члану 88. став 9. наведеног Закона остварују сва права власника грађевинског земљишта.

Из тих разлога, оба нижестепена решења су у погледу накнаде за експрописано земљиште укинута у делу преко првостепеним решењем досуђеног износа накнаде за шумско, односно пољопривредно земљиште и предмет враћен првостепеном суду ради одлучивања о захтеву предлагача да им се накнада одреди у висини тржишне цене грађевинског земљишта.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП у вези члана 30. став 2. ЗВП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић